

USTAWA

z dnia ..... r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – Program Rodzina 500 plus
(projekt)

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.
2. Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje:
  - 1) obywatelom polskim;
  - 2) cudzoziemcom:
    - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
    - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
    - c) posiadającym kartę pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy", z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nie przekraczający dwunastu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.
3. Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym mają otrzymywać świadczenie wychowawcze, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz dzieci:

- a) przychody podlegające opodatkowaniu na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, ze zm.), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, zapłacony podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeżeli podlegają tym pomniejszeniom,
- b) faktycznie uzyskany przychód zadeklarowany przez podatnika w poprzednim roku podatkowym, pomniejszony o zapłacony zryczałtowany podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, podlegający opodatkowaniu na podstawie ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998 r., nr 144, poz. 930 ze zm.) z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, przychody osób duchownych oraz przychód osób fizycznych osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej rozliczające zryczałtowany podatek dochodowy w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych oraz karty podatkowej.
- c) dochody podlegające opodatkowane na podstawie ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz. U. z 2014 r., poz. 511 ze zm.) z tytułu niektórych dochodów osiąganych przez przedsiębiorców żegludgowych eksploatujących morskie statki handlowe w żegludze międzynarodowej,
- d) dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego podlegającego podatkowi rolnemu na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381, ze zm.),
- e) dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej: podatek dochodowy oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne,
- f) dochody z tytułu świadczeń wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 ze zm.),

- g) inne dochody niepodlegające opodatkowaniu lub zwolnione od podatku na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych:
- renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
  - renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
  - świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
  - dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
  - świadczenie pieniężne określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
  - emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,
  - otrzymywane z zagranicy renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945,
  - zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych,
  - środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów,

właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc,

- należności ze stosunku pracy lub z tytułu stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą - w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju ustalonych dla pracowników zatrudnionych w państwowych lub samorządowych jednostkach sfery budżetowej na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662),
- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojusznicznych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
- należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu, obliczone za okres, w którym osoby te uzyskały dochód,
- dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne oraz o składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- alimenty na rzecz dzieci,
- stypendia doktoranckie i habilitacyjne przyznane na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1852 ze zm.), stypendia doktoranckie określone w art. 200 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, ze zm.), stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca

- 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2014 r. poz. 715 ze zm.) oraz inne stypendia o charakterze socjalnym przyznane uczniom lub studentom,
- kwoty diet nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
  - należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,
  - dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191 i 1198 ze zm.),
  - dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
  - ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe",
  - ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006,
  - świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
  - renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
  - zaliczkę alimentacyjną określoną w przepisach o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
  - świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów,
  - pomoc materialną o charakterze socjalnym określoną w art. 90c ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.) oraz pomoc materialną określoną w art. 173 ust. 1

pkt 1 , 2 i 8 , art. 173a , art. 199 ust. 1 pkt 1 , 2 i 4 i art. 199a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym,

– kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;

- 2) dochodzie rodziny - oznacza to sumę dochodów członków rodziny;
- 3) dochodzie członka rodziny - oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, za który przysługuje świadczenie wychowawcze;
- 4) dziecku - oznacza to dziecko własne, małżonka, przysposobione oraz dziecko, w sprawie którego toczy się postępowanie o przysposobienie, lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną, do momentu ukończenia przez nie 18. roku życia;
- 5) niepełnosprawnym dziecku - oznacza to dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 6) emeryturach i rentach - oznacza to emerytury i renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym renty szkoleniowe określone w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, a także uposażenia w stanie spoczynku określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, przepisach o prokuraturze oraz w przepisach o Sądzie Najwyższym, a także renty szkoleniowe i renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, a także renty strukturalne określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji

Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;

- 7) gospodarstwie rolnym - oznacza to gospodarstwo rolne w rozumieniu ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 oraz z 2014 r. poz. 40),
- 8) instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie - oznacza to dom pomocy społecznej, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie;
- 9) osobach pozostających na utrzymaniu - oznacza to członków rodziny utrzymujących się z połączonych dochodów tych osób;
- 10) opiece faktycznym dziecka - oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka;
- 11) członkach rodziny - oznacza to odpowiednio następujące osoby: małżonków, rodziców dzieci, pozostające na utrzymaniu dzieci, opiekuna prawnego i opiekuna faktycznego dziecka do 18 roku życia; do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko;
- 12) zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej - oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej;
- 13) utracie dochodu - oznacza to utratę dochodu spowodowaną w szczególności:
  - a) utratą prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
  - b) utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
  - c) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty,

- renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego,
- d) wyrejestrowaniem pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, ze zm.),
  - e) utratą posiadania gospodarstwa rolnego podlegającego podatkowi rolnemu,
  - f) utratą świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczenia rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114, ze zm.),
  - g) utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
  - h) utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.
- 14) uzyskaniu dochodu - oznacza to uzyskanie dochodu spowodowane w szczególności:
- a) uzyskaniem prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
  - b) uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
  - c) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego,
  - d) rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania,
  - e) posiadaniem gospodarstwa rolnego podlegającego podatkowi rolnemu,
  - f) uzyskaniem świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 ze zm.),
  - h) uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.
- 15) przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - oznacza to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 72) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania

rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1);

Rozdział 2

Świadczenie wychowawcze

Art. 3.

1. Świadczenie wychowawcze jest świadczeniem rodzinnym w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) w sprawie koordynacji systemu społecznego.
2. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych i wychowaniem dziecka.
3. Świadczenie wychowawcze przysługuje:
  - 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
  - 2) opiekunowi faktycznemu dziecka.
4. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w ust. 3, do czasu ukończenia przez dziecko 18 roku życia.
5. Wysokość świadczenia wychowawczego wynosi miesięcznie 500,00 zł na każde dziecko, z zastrzeżeniem art. 4.

Art. 4.

1. Świadczenie wychowawcze przysługuje na drugie i każde kolejne dziecko w rodzinie osobom, o których mowa w art. 3 ust. 3.
2. Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, o których mowa w art. 3 ust. 3, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800 zł.
3. Jeżeli którekolwiek z dzieci osób, o których mowa w art. 3 ust. 3, jest dzieckiem niepełnosprawnym, świadczenie wychowawcze przysługuje na dziecko, o którym mowa w ust. 2, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1200 zł.

Art. 5.

1. W przypadku gdy członek rodziny przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby przebywającej w tej instytucji.
2. Dochodem z gospodarstwa rolnego z 1 ha przeliczeniowego jest dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu, ogłaszanego do dnia złożenia wniosku o przyznanie świadczenia wychowawczego, w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 oraz z 2014 r. poz. 40), pomnożony przez liczbę hektarów przeliczeniowych gospodarstwa rolnego.
3. Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę z wyjątkiem:
  - 1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego;
  - 2) gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
  - 3) gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
4. Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa w ust. 3, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.
5. Ustalając dochód rodziny uzyskany z wydzierżawionego od Agencji Nieruchomości Rolnych gospodarstwa rolnego, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

Art. 6.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 3) dziecko jest uprawnione do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- 4) członkowi rodziny przysługuje na dziecko świadczenia rodzinne za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 7.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej lub inny organ publiczny przekazał organowi właściwemu informację, że osoba uprawniona marnotrawi wypłacane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkuje je niezgodnie z przeznaczeniem, organ właściwy ogranicza lub wstrzymuje wypłatę należnego świadczenia wychowawczego w całości lub w części albo przekazuje należne tej osobie świadczenie wychowawcze w całości lub w części w formie rzeczowej.

Rozdział 3

Zasady weryfikacji świadczenia wychowawczego

Art. 8.

1. Kwoty uprawniające do uzyskania świadczenia wychowawczego, o których mowa w art. 4 ust. 2 i 3, podlegają ocenie przez Radę Ministrów z uwzględnieniem wyników badań Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych dotyczących poziomu minimum egzystencji i minimum socjalnego, po upływie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oraz za następne okresy dwuletnie.
2. Po dokonaniu oceny, o której mowa w ust. 1, Rada Ministrów przeprowadzi konsultacje dotyczącą wysokości kwot, o których mowa w art. 4 ust. 2 i 3, z Trójstronną Komisją do Spraw Społeczno – Gospodarczych. Rada Ministrów przedstawia Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych:
  - 1) informację o realizacji świadczenia wychowawczego za okres od poprzedniej weryfikacji, w tym liczbę osób otrzymujących świadczenie wychowawcze oraz wydatki na ten cel w poszczególnych latach;
  - 2) informację o sytuacji dochodowej rodzin posiadających dzieci na utrzymaniu.

3. Jeżeli po przeprowadzeniu przez Radę Ministrów konsultacji z Komisją do Spraw Społeczno – Gospodarczych, zasadna jest zmiana wysokości kwot, o których mowa w art. 4 ust. 2 i 3, Rada Ministrów przygotowuje projekt zmiany niniejszej ustawy.

Rozdział 4

Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczenia wychowawczego

Art. 9.

1. Organem właściwym realizującym zadania z zakresu świadczenia wychowawczego jest, z zastrzeżeniem art. 10 jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze.
2. Zadania, o których mowa w ust. 1, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej.
3. Organ właściwy prowadzi postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego.
4. Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 3, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
5. W przypadku upoważnienia kierownika ośrodka pomocy społecznej, w ośrodku tym postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 3, prowadzi w tym ośrodku komórka organizacyjna właściwa do realizacji świadczeń rodzinnych. Realizacja świadczeń wychowawczych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.
6. W przypadku określonym w ust. 5, jeżeli w ośrodku pomocy społecznej nie została utworzona komórka organizacyjna właściwa do realizacji świadczeń rodzinnych, w ośrodku tym tworzy się komórkę organizacyjną właściwą do realizacji świadczenia wychowawczego w celu prowadzenia postępowań, o których mowa w ust. 3.

Art. 10.

1. Marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze, realizuje zadania w zakresie świadczenia wychowawczego jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Do zadań tych należy:
  - 1) pełnienie funkcji instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
  - 2) wydawanie decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.
2. Marszałek województwa, o którym mowa w ust. 1, może w formie pisemnej, upoważnić dyrektora, jego zastępcę lub innego pracownika regionalnego ośrodka polityki społecznej albo innego pracownika urzędu marszałkowskiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i wydawania w tych sprawach decyzji.
3. Świadczenie wychowawcze przyznawane decyzją wydaną przez marszałka województwa wypłaca organ właściwy.
4. Organy, o których mowa w ust. 1, wymieniają dane w zakresie świadczenia wychowawczego w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, za pośrednictwem punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 11 ust. 2.

Art. 11.

1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego jest władzą właściwą oraz instytucją łącznikową w zakresie świadczenia wychowawczego w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego prowadzi punkt kontaktowy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, służący do wymiany danych w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego w zakresie świadczenia wychowawczego.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może przetwarzać dane osobowe, jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia punktu kontaktowego, o którym mowa w ust. 2, w tym do realizacji praw lub obowiązków wynikających z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Rozdział 5

Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego

Art. 12.

1. Przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek rodziców, jednego z rodziców, opiekuna prawnego dziecka lub opiekuna faktycznego dziecka.
2. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze.
3. Wniosek powinien zawierać dane dotyczące:
  - 1) osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL - numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
  - 2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, numer PESEL, datę urodzenia, stan cywilny.
4. Do wniosku należy dołączyć odpowiednio:
  - 1) zaświadczenia o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych określonym na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny,

wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierające informacje o wysokości:

- a) dochodu,
  - b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,
  - c) należnego podatku;
- 2) zaświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów;
- 3) oświadczenie o faktycznie uzyskanych przychodach zadeklarowanych przez podatnika w poprzednim roku podatkowym, osiągniętych przez osoby podlegające przepisom ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne, z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, przychodach osób duchownych oraz przychodach osób fizycznych osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej rozliczające zryczałtowany podatek dochodowy w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych oraz karty podatkowej zawierające w szczególności informacje o:
- a) wysokości przychodów,
  - b) wysokości należnych składek na ubezpieczenia społeczne,
  - c) wysokości należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne,
  - d) wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego,
  - e) wysokości dochodu po odliczeniu należnych składek i podatku;
- 4) oświadczenie o wysokości dochodu z gospodarstwa rolnego w rozumieniu ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 oraz z 2014 r. poz. 40);
- 5) inne zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, w tym:
- a) dokument stwierdzający wiek dziecka,
  - b) prawomocny wyrok sądu rodzinnego stwierdzający przysposobienie lub zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
  - c) orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,

5. W przypadku gdy w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze wystąpią wątpliwości dotyczące okoliczności uprawniających do uzyskania tego świadczenia, organ właściwy może przeprowadzić wywiad.
6. Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące okoliczności, uprawniających do uzyskania tego świadczenia, organ właściwy może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, ze zm.), w celu weryfikacji tych okoliczności.
7. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, organ właściwy może wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach uprawniających do uzyskania tego świadczenia wychowawczego, jeżeli okoliczności te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji.
8. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy organ właściwy upoważnił do prowadzenia postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego kierownika ośrodka pomocy społecznej lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, lub inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy.
9. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz wzory:
  - 1) wniosku o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego,
  - 2) zaświadczenia z urzędu skarbowego, o którym mowa w ust. 4 pkt 1,
  - 3) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczeń osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, oraz innych oświadczeń i dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych,
  - 4) kwestionariusz wywiadu, o którym mowa w ust. 5,

- kierując się koniecznością ujednoczenia procedur oraz zapewnienia stosownej dokumentacji niezbędnej do sprawnej realizacji świadczenia wychowawczego.

10. Ilekroć w postępowaniach w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego wymagane jest potwierdzenie wysokości dochodu rodziny lub członków rodziny uzyskanego przez rodzinę lub członków rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, w którym mają prawo do zasiłku wychowawczego, w tym dochodów, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, właściwy organ może wezwać osobę ubiegającą się o przyznanie świadczenia wychowawczego do przedłożenia stosownego zaświadczenia albo oświadczenia.

11. Oświadczenie, o których mowa w ust. 4 i 11, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

12. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia:

1) opis systemów teleinformatycznych stosowanych w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie świadczenia wychowawczego, zawierający strukturę systemu, wymaganą minimalną funkcjonalność systemu oraz zakres komunikacji między elementami struktury systemu, w tym zestawienie struktur dokumentów elektronicznych, formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114),

2) wymagania standaryzujące w zakresie bezpieczeństwa, wydajności i rozwoju systemu,

3) sposób postępowania w zakresie stwierdzania zgodności oprogramowania z opisem systemu

- mając na uwadze zapewnienie spójności systemów teleinformatycznych stosowanych w urzędach administracji publicznej do realizacji zadań w

zakresie świadczenia wychowawczego, w szczególności w zakresie jednorodności zakresu i rodzaju danych, która umożliwi ich scalanie w zbiór centralny, a także zachowanie zgodności z minimalnymi wymogami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania, określonymi na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

13. Urzędy administracji publicznej do realizacji zadań w zakresie świadczenia wychowawczego używają oprogramowania, które jest zgodne z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w przepisach wydanych na podstawie ust. 12, i z jego zastosowaniem sporządzają sprawozdawczość, którą przekazują wojewodzie.
14. W ramach centralnego rejestru, o którym mowa w art. 23 ust 8 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2015 r., poz. 114, ze zm.), gromadzone są również dane dotyczące osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz wartość udzielonego świadczenia wychowawczego.
15. Informacje, o których mowa w ust. 14, mogą być przetwarzane przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 i 1662). Organy właściwe i samorządy województw przekazują dane do rejestru centralnego, wykorzystując oprogramowanie, o którym mowa w ust. 13.

Art. 13

1. W przypadku, gdy dziecko osoby uprawnionej do świadczenia wychowawczego przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami do marszałka województwa.
2. W przypadku wyjazdu dziecka do państwa, o którym mowa w ust. 1, po wydaniu przez organ właściwy decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze, organ właściwy występuje do marszałka województwa o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku wyjazdu lub pobytu turystycznego, leczniczego lub związanego z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, marszałek województwa ustala, czy w przekazanej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.
5. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, marszałek województwa ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wydaje on decyzję zgodnie z art. 10.
6. Gdy w przypadku, o którym mowa w ust. 2, marszałek województwa ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenie wychowawcze od dnia, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczenia wychowawczego w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.
7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, marszałek województwa wydaje decyzję w sprawie świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 10 od dnia, w którym osoba podlega ustawodawstwu państwa, o którym mowa w ust. 1, w zakresie świadczenia wychowawczego w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.
8. Gdy marszałek województwa ustali, że w sprawie nie mają zastosowania przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:
  - 1) przekazuje sprawę organowi właściwemu w celu ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego - w przypadku, o którym mowa w ust. 1;
  - 2) informuje o tym fakcie organ właściwy - w przypadku, o którym mowa w ust. 2.
9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8 pkt 1, organ właściwy przyznaje prawo do świadczenia wychowawczego od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.
10. Marszałek województwa ustala i dochodzi zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przepis art. 10 stosuje się odpowiednio.
11. W przypadku zwrotu przez instytucję państwa, o którym mowa w ust. 1, nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego zgodnie z przepisami o koordynacji

systemów zabezpieczenia społecznego, marszałek województwa może umorzyć pozostałą kwotę nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z ustawowymi odsetkami w całości lub w części, w szczególności jeśli pozostała kwota wynika z różnicy kursowej.

Art. 14.

1. Prawo do świadczenia wychowawczego przyznawane jest na okres od dnia 1 listopada do dnia 31 października roku następnego.
2. Prawo do świadczenia wychowawczego przyznaje się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu, o którym mowa w ust. 1.
3. W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczenia wychowawczego, zasiłek ten nie przysługuje od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym dochód został uzyskany.

Art. 15.

1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o zasiłek do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.
2. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.
3. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach, terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

Art. 16.

1. W przypadku wystąpienia zmian w liczbie członków rodziny, uzyskania dochodu lub innych zmian mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, osoba otrzymująca świadczenie wychowawcze jest obowiązana do niezwłocznego, nie

później niż w ciągu 14 dni, powiadomienia o tym organu wypłacającego to świadczenie.

2. Osoby otrzymujące świadczenie wychowawcze, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie organu właściwego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.

Art. 17.

1. Świadczenie wychowawcze wypłaca się nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie wychowawcze.
2. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres są przyjmowane od dnia 1 września danego roku.
3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 30 września, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata tego świadczenia przysługująca za miesiąc listopad danego roku następuje do dnia 30 listopada tego roku.
4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata świadczenia przysługującego za miesiąc listopad następuje do dnia 31 grudnia tego roku.
5. Podmiot realizujący świadczenie wychowawcze jest obowiązany poinformować osoby ubiegające się o te świadczenie o terminach składania wniosków, o których mowa w ust. 3 i 4.
6. Wniosek o świadczenie wychowawcze można złożyć do dnia ukończenia przez dziecko siedemnastego roku życia.

Art. 18.

1. Jeżeli dziecko nie pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z obojgiem rodziców, świadczenie wychowawcze wypłaca się temu z rodziców, pod którego opieką znajduje się dziecko.
2. W przypadku zbiegu prawa rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka do świadczenia wychowawczego, świadczenie to wypłaca się

temu z rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem. Jeżeli opieka nad dzieckiem sprawowana jest równocześnie przez oboje rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, świadczenie wychowawcze wypłaca temu, kto pierwszy złoży wniosek.

3. W przypadku zbiegu prawa do świadczenia wychowawczego z prawem do walutowego dodatku rodzinnego przysługującego pracownikom polskich placówek dyplomatycznych i urzędów konsularnych przysługuje prawo do jednego wybranego świadczenia.

Art. 19.

1. Wypłata świadczenia wychowawczego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca to świadczenie odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.
2. W przypadku udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, wypłaca się świadczenie wychowawcze od miesiąca, w którym wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu, w którym przysługuje świadczenie wychowawcze, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.
3. Wypłata świadczenia wychowawczego podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba, która otrzymuje to świadczenie, nie podejmuje świadczenia wychowawczego przez trzy kolejne miesiące kalendarzowe.
4. W przypadku zgłoszenia się osoby po upływie trzech miesięcy, wypłaca się jej świadczenie wychowawcze za cały okres wstrzymania, zgodnie z ust. 1 lub 3, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w ustawie.
5. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanego świadczenia wychowawczego nie nastąpi do końca okresu, w którym przysługuje świadczenie wychowawcze, prawo do świadczenia wychowawczego za ten okres wygasa.

Art. 20.

1. Podmiot realizujący zadania w zakresie świadczenia wychowawczego może gromadzić i przetwarzać, w zakresie określonym w ustawie, dane osobowe osoby, która otrzymuje to świadczenie oraz członków jej rodziny.

2. Pracodawcy, właściwe jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Ministrowi Sprawiedliwości, podmioty wypłacające uposażenie osobom w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia albo umowę o świadczenie usług, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, właściwe organy finansowe, organy emerytalne lub rentowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej "Zakładem", Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz urzędy administracji rządowej i samorządowej są obowiązani wydawać zaświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.
3. Wydawanie zaświadczeń, o których mowa w ust. 2, jest wolne od opłat.

Art. 21.

1. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie wychowawcze, jest obowiązana do jego zwrotu.
2. Za nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze uważa się:
  - 1) świadczenie wychowawcze wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do tego świadczenia albo wstrzymanie wypłaty świadczenia wychowawczego w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania;
  - 2) świadczenie wychowawcze przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą to świadczenie;
  - 3) świadczenie wychowawcze wypłacone w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 7, za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze;
  - 4) świadczenie wychowawcze przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa albo świadczenie wychowawcze przyznane na

podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania i osobie odmówiono prawa do tego świadczenia.

3. Należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja przyznająca te należności stała się ostateczna.
4. Bieg przedawnienia przerywa: odroczenie terminu płatności należności, rozłożenie zwrotu należności na raty i każda inna czynność zmierzająca do ściągnięcia należności, jeżeli o czynności tej dłużnik został zawiadomiony.
5. Nie wydaje się decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego, jeżeli od terminu jego pobrania upłynęło więcej niż 10 lat.
6. Nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
7. Kwota świadczenia wychowawczego, o których mowa w ust. 2, podlega zwrotowi łącznie z ustawowymi odsetkami na rachunek bankowy wskazany przez organ właściwy. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu wypłaty świadczenia wychowawczego do dnia spłaty.
8. Organ właściwy, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego, może umorzyć kwotę nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny.
9. W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie świadczenie wychowawcze, wygasają należności, o których mowa w ust. 2 i 7.

Art. 22.

Jeżeli odmowa przyznania świadczenia wychowawczego jest następstwem błędu podmiotu realizującego zadania w zakresie tego świadczenia, wypłata świadczenia wychowawczego może nastąpić wstecznie za okres 3 lat, licząc od dnia zawiadomienia o popełnieniu błędu lub dnia wydania decyzji prostującej błąd z urzędu.

Art. 23.

1. Organy właściwe, o których mowa w art. 9 i 10, mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której przyznano prawo świadczenia wychowawczego, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego, członek rodziny nabył prawo do tego świadczenia w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego albo osoba nienależnie pobrała świadczenie wychowawcze.
2. Zmiana decyzji na korzyść strony nie wymaga jej zgody.

Art. 24

W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 oraz z 2014 r. poz. 183 i 1195).

Rozdział 6**Finansowanie świadczenia wychowawczego****Art. 25**

1. Do finansowania świadczenia wychowawczego mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885, ze zm.).
2. Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.
3. Wielkość dotacji oraz koszty obsługi, o których w ust. 1, określi ustawa budżetowa na dany rok.
4. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 3.
5. Organy właściwe, o których mowa w art. 9 i 10, sporządzają i przekazują, za pośrednictwem wojewody, ministrowi właściwemu do spraw rodziny sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

6. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzory i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz terminy i sposób ich przedstawiania, uwzględniając potrzebę zapewnienia kompletności i jednolitości informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę oraz zapewnienie skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego finansowanych z budżetu państwa oraz budżetów gmin.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 26

W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 477⁸ w § 2:
  - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) o zasiłek chorobowy, wyrównawczy, opiekuńczy, macierzyński, pogrzebowy oraz o świadczenie wychowawcze;”
- 2) w art. 883 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej oraz świadczenie wychowawcze.”

Art. 27

W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r., poz. 1619 ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej oraz świadczenie wychowawcze.”

Art. 28

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.) w art. 21 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) świadczenia rodzinne otrzymane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, dodatki rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekunów otrzymane na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, świadczenia pieniężne otrzymane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasiłki porodowe otrzymane na podstawie odrębnych przepisów oraz świadczenie wychowawcze;”.

Art. 29

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.) w art. 299 wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 pkt 9) otrzymuje brzmienie:

„9) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub marszałkom województw w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, zasiłków dla opiekunów lub świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów;

2) w § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Informacje o numerach rachunków bankowych posiadanych przez podatników mogą być udostępniane:

- 1) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 2) organom egzekucyjnym w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym;
- 3) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub marszałkom województw w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, zasiłków dla opiekunów lub świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów.”.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art. 30

1. Pierwszy okres, za który przysługuje świadczenie wychowawcze od dnia wejścia w życie ustawy rozpoczyna się w dniu 1 stycznia 2016 r., a kończy się w dniu 31 października 2016 r.
2. Wnioski, o których mowa w art. 12, dotyczące okresu określonego w ust. 1, składane są do dnia 31 sierpnia 2016 r.; przepis art. 14 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
3. Świadczenie wychowawcze przysługujące za styczeń, luty i marzec 2016 r. wypłaca się do dnia 30 kwietnia 2016 r.

Art. 31

Ustawa budżetowa na rok 2016 uwzględnia kwotę dotacji oraz określi wielkość kosztów obsługi, o których mowa w art. 25 ust. 3.

Rozdział 9**Przepisy uchylające i przepisy o wejściu w życie****Art. 32**

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.